

Raúl Dans: "A vegades potser oblidam que cap idioma té més dret que un altre a existir"

Raúl Dans no és, ni molt manco, un nouvingut, en açò d'escriure teatre. La seua irrupció a l'escena de l'escriptura teatral gallega va arribar l'any 1993 amb *Matalobos*, que guanyà el Premio Rafael Dieste para Textos Teatrais. A més a més de guanyar ex aequo el Born de Teatre 1997 amb *Derrota*, Dans ha obtingut, també en dues ocasions, l'així mateix prestigiós premi Álvaro Cunqueiro de Teatro amb *Lugar* (1995) i amb *Chegamos depois a unha terra gris* (2010), text que posteriorment aconseguí el premi de l'Asociación de Escritores en Lingua Galega (teatre) aquest 2012. Just unes hores després de fer-se públic que era el guanyador del Born d'aquest any, Raúl Dans ens responia a unes preguntes.

TEXT: L.M. Mascaró FOTOS: Gaspar Somoza/L.M. Mascaró

- És cert que quan va rebre la notícia que havia guanyat el Premi Born de Teatre 2012 va exclamar quelcom així com "Déu meu! El Premi Born en qui tothom pensa i tothom desitja!"?

- Bé, no ho sé exactament. Tal vegada açò sigui exagerar un poc, una exageració fruit de l'alegria del moment. La cridada dels responsables del Cercle em va sorprendre molt. Desitjava guanyar el Born, però no hi contava, perquè a n'aquest premi s'hi presenten moltes obres, molts grans dramaturgs. És un premi que té molt de prestigi entre els autors i la resta dels professionals del teatre. Potser, amb les meues paraules, en el cas que fossin les que cites, vaig voler manifestar d'una forma certament hiperbòlica el prestigi que el Premi Born s'ha guanyat en els seus anys d'existència.

- Quin creu que és el valor més important d'aquest guardó: la dotació econòmica, la seua transparència, el jurat...?

- La dotació econòmica és important, també la transparència que jo al manco li supòs a les deliberacions del jurat. Però, com ja he dit, el Premi Born és un dels tres més importants premis de la dramaturgia espanyola, i l'han guanyat els millors dramaturgs de la meua generació en català i castellà: Lluïsa Cunillé i Juan Mayorga. Si a n'açò hi afegim que el guardó inclou l'edició de l'obra en euskera, català, gallec i castellà... És que no es pot demanar més.

- Ralla de les llengües... Originalment l'obra guanyadora estava escrita en gallec i en el parlament d'agraïment que ha llegit la seua filla a la gala d'entrega del Premi va fer esment a que totes han d'estar al mateix nivell, que no ha de dominar una damunt una altra...

- Efectivament. Vaig escriure *Una corriente salvaje* originalment en gallec. Encara que vaig ser criat en castellà, el gallec és l'idioma de la meua escriptura. A Galícia, la convivència del gallec i el castellà a vegades no és tan harmònica com molts desitjaríem. Més que de bilingüisme enriquidor, hauríem de rallar de diglòssia. Vivim una situació en la qual, segons les circumstàncies, un i altre idioma es senten amenaçats. La convivència així es transforma en lluita. A vegades potser oblidam que cap idioma té més dret que un altre a existir, a imposar-se als altres, a posar noms a les coses, a descriure el món i indagar en la naturalesa de l'èsser humà. A vegades oblidam que l'idioma és tal vegada l'únic que veritablement van posseir els nostres antecessors i el seu llegat més valuós. El Premi Born ens ho recorda cada any.

- Què espera que passi, personalment, després d'haver-lo guanyat per segona vegada?

- No ho sé. L'alegria i l'honor de rebre aquest reconeixement no crec que em facin perdre la perspectiva. Es clar que m'agradaria que passessin coses, atreure l'atenció de companyes i directors sobre *Una corriente salvaje* i la resta del meu teatre, per exemple. Però som bastant escèptic amb açò.

- Breument, com explicaria de què va *Una corriente salvaje*?

- *Una corriente salvaje* relata una història d'un amor prohibit, els seus orígens i les seues dramàtiques conseqüències.

- Creu que prest veurem el text damunt un escenari?

- Açò esper. Tant de bo!. És quelcom que no és a la meua mà. Jo només escric.

- Per acabar, és per qualche motiu especial pel que no ha vingut a recollir el Premi en persona?

- Motius familiars. Res especial. Però ha viatjat la meua filla Ángela a la vostra terra a agrair-vos el premi en el meu nom. Ella és un bocí del meu cor, així que en realitat és com si jo també hagués estat amb vostros.